

Ugovorno tijelo za dodjelu pod-grantova: **NVO PRIMA**

Javni poziv za dostavljanje prijedloga projekata

Jači glasovi za bolje izbore – Omladinski Hab za Zapadni Balkan i Tursku

Broj ugovora: IPAIII/2024/459-226

Smjernice za podnosiocima prijave

Rok za dostavljanje kompletnih prijava: 30. septembar 2025. godine, do 16.00 časova

OBAVJEŠTENJE

Ovo je otvoreni Javni poziv za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru regionalnog projekta: “Jači glasovi za bolje izbore – Omladinski Hab za Zapadni Balkan i Tursku” (u daljem tekstu: Projekat), koji implementiraju Fondacija Ana i Vlade Divac – Srbija (glavni nosilac), NVO Prima – Crna Gora, Udruženje Beyond Barriers – Albanija, Institut za razvoj mladih KULT – Bosna i Hercegovina, Demokratija za razvoj – Kosovo, Omladinska alijansa Kruševo – Sjeverna Makedonija i Fondacija volontera u zajednici (TOG) – Turska.

Uputstva opisana u ovom dokumentu pomoći će svim podnosiocima da uspješno podnesu svoje prijave. Paket za prijavu možete preuzeti sa sajta NVO Prima: www.nvoprima.org ili ga možete zatražiti putem e-mail adrese: nvoprima1@gmail.com.

Tabela sadržaja

1. ŠEMA DODJELE POD-GRANTOVA	4
1.1. Pozadina	4
1.2. SPECIFIKACIJE POZIVA ZA DOSTAVLJANJE PRIJEDLOGA PROJEKTA	5
1.3. FINANSIJSKA RASPODJELA KOJU OBEZBJEĐUJE UGOVORNO TIJELO	6
2. PRAVILA ZA OVAJ POZIV ZA PRIJEDLOGE PROJEKATA	6
2.1. KRITERIJUMI PODOBNOSTI	7
2.2. Podobnost podnosioca prijave	7
2.3. BROJA GRANTOVA PO PODNOSIOCU	7
2.4. KAKO SE PRIJAVITI I KOJE PROCEDURE PRATITI	12
2.5. EVALUACIJA I SELEKCIJA PRISTIGLIH PRIJAVA	13
3. PLANIRANI VREMENSKI OKVIR FAZA PROCESA	17
4. LISTA PRILOGA - ANEKSA	17

1. Šema dodjele pod-grantova

1.1. Pozadina

Prema podacima Eurostata, ukupna populacija mladih u zemljama ZB6 iznosi više od 3,6 miliona (21,27% ukupne populacije), dok je broj mladih u Turskoj 12 miliona (15,2% ukupne populacije). Zemlje obuhvaćene projektom suočavaju se sa izazovima u procesu približavanja EU, krhkim demokratskim institucijama, kršenjem ljudskih prava, ograničenjem medijskih sloboda i pluralizma, te značajnim emigracijama, posebno mladih, ka EU i drugim državama. Iako mladi čine veliki procenat stanovništva i ključni su za budućnost regiona ZB&T, njihovo učešće u pomenutim procesima i dalje je marginalizovan i nedovoljan, a samim tim i njihov uticaj na tranzicione društvene promjene. U određenim oblastima i državama, sistem podrške mladima djelimično funkcioniše, ali najčešće koristi već aktivnim mladim ljudima, dok je većina mladih isključena i nema pristup mogućnostima, informacijama, znanju i vještinama – posebno djevojke, mlade žene i marginalizovani mladi. Ovi mladi se suočavaju sa jedinstvenim izazovima i preprekama, uključujući nedostatak kvalitetnih poslova, neadekvatne obrazovne mogućnosti, visok rizik od siromaštva, te isključenost uz odsustvo političkih predstavnika/ca koji/e bi zastupali/e njihove interese. Indeks participacije mladih iz 2023. godine (YPI), koji je objavila mreža YHWBT (OHZBT), ističe upornu nedovoljnu zastupljenost mladih (posebno djevojaka) u političkom životu, isključenost iz obrazovanja i zapošljavanja, te visok rizik od siromaštva. Indeks je pružio podatke i analize o rodnom pitanjima za nekoliko pokazatelja, ukazujući na značajne rodne razlike u svim zemljama, posebno kada je riječ o radnoj aktivnosti, stopama NEET-a¹ i o preduzetništvu mladih žena. Iako su sve zemlje ostvarile napredak u okviru omladinske politike, usvajanju relevantnih strategija i akcionih planova, i dalje postoje ključne slabosti (od širih političkih pitanja do prikupljanja podataka, evaluacije i monitoringa) u razvoju funkcionalnih sistema fokusiranih na mlade, koji bi unaprijedili dobrobit mladih ljudi u regionu. U skladu sa navedenim, u Izjavi Savjeta Evrope iz 2022. godine o zaštiti civilnog društva i mladih naglašena je „važnost istinskog i smislenog učešća mladih ljudi u demokratskom životu, posebno kroz omladinsko civilno društvo, radi izgradnje demokratskih, mirnijih i inkluzivnijih društava“.

O Mreži:

Omladinski Hab za Zapadni Balkan i Tursku, osnovan 2016. godine, je mreža koja trenutno okuplja 68 omladinskih organizacija i organizacija za mlade iz regiona. Cilj Mreže je veće uključivanje mladih iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Srbije i Turske u politički, ekonomski i društveni život. Mreža prikuplja podatke o položaju mladih, prati njihovo uključivanje i podržava izmjene omladinskih politika.

O NVO Prima:

NVO PRIMA je nevladina, neprofitna organizacija osnovana u novembru 2010. godine u Podgorici, Crna Gora. Čine je aktivistkinje i aktivisti sa višegodišnjim iskustvom u oblasti omladinskog rada, omladinskih politika, zaštite ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, prava manjina, obrazovanja, psihološkog savjetovanja i civilnog sektora.

¹ NEET – mladi koji nisu zaposleni, niti su uključeni u redovno obrazovanje niti pohađaju obuke.

Misija: Omogućiti mladima da budu aktivni i prepoznatljivi akteri promjena u građanskom društvu, kroz unapređenje njihovih mogućnosti u odlučivanju, ljudskim pravima, antidiskriminaciji, interkulturalnom dijalogu, zdravim stilovima života i mirovnim politikama.

Vizija: Građansko društvo u kojem mladi slobodno razvijaju svoje potencijale.

Programi: Omladinske politike i učešće mladih, Rodni i mirovni program, Savjetovalište, Zdrave veze, Brižne porodice, i drugi specijalizovani programi.

O projektu:

Projekat se temelji na pretpostavci da je građansko učešće i aktivno građanstvo, posebno mladih, od suštinskog značaja za održive procese reformi u društvu, naročito u kontekstu EU integracija. NVO sektor u regionu ostaje ključni akter koji obezbjeđuje učešće građana, debatu o politikama, održivost neophodnih promjena, te nadzor nad reformama.

Jedan od gorućih problema jeste uključivanje mladih u političke, ekonomske i društvene promjene. Projekat je podržan od strane Evropske komisije i jedan od njegovih ključnih elemenata je rodna ravnopravnost.

Specifični ciljevi:

SO1: Pružiti zagovaranje zasnovano na dokazima za unapređenje politika i reformi;

SO2: Povećati kapacitete i regionalnu saradnju NVO sektora, posebno u okviru mreže YHWBT;

SO3: Povećati angažman, vidljivost i uticaj NVO sektora u javnom zagovaranju, mobilizaciji građana i građanki i promociji učešća u demokratskim procesima.

Ukupan budžet pod-granting šeme u Crnoj Gori iznosi **58.000 eura, uključujući i kofinansiranje** od strane podnosioca prijava. Ova sredstva će biti dodijeljena u okviru jednog kruga raspodjele grantova.

Specifični cilj ovog poziva: podrška nevladinim organizacijama koje su fokusirane na povećanje političkog, ekonomskog i društvenog učešća mladih, posebno iz marginalizovanih zajednica.

1.2. SPECIFIKACIJE POZIVA ZA DOSTAVLJANJE PROJEKATNIH PRIJEDLOGA

NVO Prima poziva pretežno male i srednje razvijene lokalne nevladine organizacije koje imaju inovativne ideje, koje su posvećene i aktivno uključene u povećanje učešća mladih, naročito nedovoljno zastupljenih i ranjivih grupa mladih (kao što su: mlade žene i djevojke, mladi Romi/kinje, mladi sa invaliditetom, NEET mladi, LGBTIQ+ mladi itd.), da se prijave na ovaj Javni poziv.

50% sredstava iz šeme pod-grantova biće usmjereno na povećanje učešća mladih žena i djevojaka.

Glavni cilj ovog poziva je jačanje kapaciteta postojećih članica Mreže kako bi nastavile da doprinose unapređenju položaja mladih (LOT 1), kao i proširenje Mreže sa ciljem uključivanja manjih, lokalnih OCD u različite aktivnosti na lokalnom, nacionalnom i regionalnom nivou koje doprinose povećanju sistemskog i smislenog učešća mladih (LOT 2). Ova odluka se zasniva na potrebi za kontinuitetom rada lokalnih organizacija neophodnim za usklađivanje procesa na nacionalnom i lokalnom nivou i jačanje adekvatnog odgovora na izazove sa kojima se suočavaju mladi (posebno ranjivi i nedovoljno zastupljeni).

Poseban fokus aktivnosti biće na uključivanju marginalizovanih mladih (mlade djevojke i žene, Romi/kinje, mladi sa invaliditetom, pripadnici/e manjina, mladi iz ruralnih sredina itd.), kako bi se obezbijedilo učešće onih koji nemaju pristup informacijama i inicijativama, koji nisu aktivni u lokalnim zajednicama ili su nezainteresovani za proces pristupanja EU. Ove grupe su dodatno pogođene geografskom udaljenošću, društvenom isključenošću i fizičkim preprekama, dok su mlade žene, posebno u tradicionalnijim sredinama kakva je i ZB&T regija, često obeshrabrene ili u nepovoljnom položaju kada je u pitanju građanski aktivizam. Potrebne su im informacije o postojećim mogućnostima za sticanje znanja, saradnju i aktivizam; potrebno ih je ohrabriti da preuzmu aktivnu ulogu u svojim lokalnim zajednicama i društvima, koja bi imala koristi od povoljnijih omladinskih politika. Ove grupe treba direktno kontaktirati i informisati o dostupnim mogućnostima; ponuditi im opcije za građanski aktivizam i razmjenu; osnažiti ih da preuzmu aktivan pristup kako bi preokrenuli posljedice svoje marginalizacije. Potrebne su aktivne mjere politika, i na regionalnom i nacionalnom nivou, kao i na lokalnom nivou, prilagođene njihovim potrebama i lokalnom kontekstu u svakoj od sedam uključenih zemalja.

Podnosioci prijava treba jasno da navedu u prijedlogu načine na koje planiraju da obezbijede održivost usluga/proizvoda, koji će biti razvijeni i isporučeni, nakon završetka implementacije projekta. Kreiranje lokalnih mreža (formalnih ili neformalnih) i partnerstava sa različitim akterima u ciljanim oblastima kao dio projektnih aktivnosti i kao indikator održivosti projekta je poželjno i ohrabreno u okviru ovog poziva.

Pored finansijske podrške, odabrani podnosioci prijava će učestvovati na treninzima onlajn i uživo, koji će biti organizovani na nacionalnom i regionalnom nivou, a pokrivaće različite teme, uključujući finansijsko i operativno upravljanje EU projektima.

1.3. FINANSIJSKA RASPODJELA KOJU OBEZBJEĐUJE UGOVORNO TIJELO

Ukupan planirani iznos za Crnu Goru dostupan u okviru ovog poziva iznosi **58.000 EUR**, uključujući kofinansiranje od strane aplikanta. NVO Prima, kao ugovorno tijelo, zadržava pravo da ne dodijeli sva raspoloživa sredstva i/ili da preraspodijeli sredstva između LOT-ova u slučaju nedovoljnog kvaliteta ili broja pristiglih prijedloga projekata.

Veličina pod-granta i ukupnog iznosa projekta: Svaki grant koji se traži u okviru ovog poziva mora iznositi do:

- **LOT 1:** Maksimalan iznos projekta: 8000 EUR po grantu (sa posebnim fokusom na uključivanje i podršku postojećim članicama neformalne mreže YHWBT). Ovaj iznos uključuje kofinansiranje od strane podnosioca prijava. Grant koji dodjeljuje Ugovorno tijelo može pokriti najviše 90% ukupnih prihvatljivih troškova projekta. Preostalih 10% moraju obezbijediti organizacije iz izvora koji nisu iz opšteg budžeta Evropske unije ili Evropskog razvojnog fonda.
- **LOT 2:** Maksimalan iznos projekta: 5000 EUR po grantu (sa posebnim fokusom na male, lokalne i "grass-root" NVO). Ovaj iznos takođe uključuje kofinansiranje. Grant može pokriti najviše 90% ukupnih prihvatljivih troškova projekta, dok 10% moraju obezbijediti organizacije i to iz drugih izvora.

2. PRAVILA ZA OVAJ POZIV ZA PRIJEDLOGE PROJEKATA

Ove smjernice definišu pravila za **podnošenje, selekciju i implementaciju** projekata koji se

finansiraju u okviru ovog poziva — u skladu sa Sub-Grant Management Manual-om i procedurama za sklapanje ugovora za aktivnosti koje se primenjuju na ovaj Poziv.

2.1. KRITERIJUMI PODOBNOSTI

2.2. Podobnost podnosilaca prijava

Da bi bio podoban za dodjelu pod-granta, podnosilac prijave mora da:

1. bude lokalna nevladina i neprofitna organizacija, registrovana u skladu sa važećim zakonima; nije osnovana od strane države, političkih stranaka, sindikalnih udruženja ili vjerskih zajednica, niti djeluje unutar međunarodnih humanitarnih struktura sa posebnim statusom (npr. Crveni krst);
2. ima sjedište i posluje na teritoriji Crne Gore;
3. ne sprovodi isključivo vjerske i/ili političke aktivnosti;
4. nema niti je u prošlosti imao sudski spor vezan za prevaru ili korupciju;
5. (samo za LOT 2) ima **ukupan godišnji promet do 20.000 € u 2024. godini**;
6. (samo za LOT 1) već je **članica mreže YHWBT**;
7. raspolaže kredibilitetom, kapacitetom i mogućnostima da predložene aktivnosti realizuje kvalitetno i finansijski efikasan način;
8. je posvećen i aktivno uključen u unapređenje učešća mladih, posebno onih iz potcijenjenih i ugroženih grupa (npr. mlade žene i djevojke, Romi/kinje, mladi iz ruralnih sredina, mladi sa invaliditetom i sl.).

2.3. Broj grantova po podnosiocu prijave

Zbog specifikacija ovog Poziva za prijedloge, Ugovorno tijelo prihvata sljedeće:

- Organizacija može podnijeti **samo jednu prijavu** u okviru ovog Poziva za prijedloge.
- Organizacija može dobiti **samo jedan grant** u okviru ovog Poziva za preijdlloge.

2.3.1. Podobnost aktivnosti

Trajanje projekta: Trajanje projekta za dodjelu podgranta u okviru ovog Poziva ne smije biti kraće od **6 mjeseci**, niti duže od **12 mjeseci**.

Lokacija: Aktivnosti moraju biti realizovane u **Crnoj Gori**.

Vrste aktivnosti: Predložene strategije treba da teže ostvarenju ciljeva definisanih u **sekciji 1**, te obuhvataju (ali nisu ograničene na):

- analize i praćenje javnih politika u oblasti učešća mladih;
- zagovaranje izmjena postojećeg zakonodavstva i usvajanja novih propisa u skladu sa standardima EU, Savjeta Evrope i praksom Evropskog suda za ljudska prava;
- promociju implementacije usvojenih zakona i propisa;
- organizaciju građanskih panela, okruglih stolova, foruma sa više zainteresovanih strana i drugih oblika direktnog angažmana sa zajednicama i relevantnim učesnicima i učesnicama;
- organizaciju javnih kampanja podizanja svijesti;
- objavljivanje online letaka, brošura i priručnika sa primjerima najboljih praksi;
- organizaciju zagovaračkih akcija i kampanja i testiranje inovativnih pristupa u zagovaranju;

- organizaciju edukativnih aktivnosti, omladinskih razmjena, obuka i aktivnosti za razvoj kapaciteta mladih, studijskih posjeta, terenskih putovanja i slično;
- sprovođenje lokalnih istraživanja o položaju mladih (posebno ranjivih i marginalizovanih grupa). Moguće opcije koje će privući dodatnu pažnju evaluatora: 1. Temeljna analiza odabranih indikatora Indeksa učešća mladih (Youth Participation Index – YPI), razvijenog od strane YHWBT mreže <https://youthwbt.eu/wp-content/uploads/2025/04/YPI-2023-Report.pdf>; 2. Prijedlozi koji uključuju dubinsku analizu YPI indikatora, sa posebnim osvrtom na jačanje glasova i isticanje iskustva marginalizovanih i ugroženih mladih; 3. Značajno produblјivanje odabranih YPI indikatora radi jačanja zagovaranja zasnovanog na dokazima i glasu mladih u regionu; 4. Inicijative usmjerene na promjene u načinu organizacije i prikupljanja podataka o mladima (ukoliko je moguće u saradnji sa nadležnim ministarstvima, agencijama za statistiku, sektorima socijalne zaštite itd.), posebno, ali ne nužno, vezane za mlade iz grupe korisnika/ca socijalne zaštite, mlade zatvorenike/ce, mlade u preduzetničkim inicijativama vođenim uz podršku države, mlade u riziku od siromaštva, napuštanja školovanja, mlade NEET i slično.
- umrežavanje i izgradnja koalicija i mreža na lokalnom i nacionalnom nivou, usmjerenih ka povećanju učešća mladih (posebno ranjivih i zanemarenih grupa), kao i aktivnosti razmjene iskustava i znanja.
- aktivnosti koje doprinose socio-ekonomskom razvoju lokalnih zajednica u kojima se projekat realizuje,
- aktivnosti koje uključuju mobilizaciju lokalnih resursa i primjenu njihovih tradicionalnih kapaciteta.
- aktivnosti koje jačaju društvenu povezanost i inkluziju, stvaraju povezanost među ljudima i zajednicama, uključujući sve relevantne društvene aktere.
- aktivnosti koje traju najmanje **6**, a najviše **12 mjeseci**.

Podstiču se integrisani i holistički pristupi koji kombinuju različite vrste aktivnosti.

Ciljne grupe: Imajte na umu da su glavna prihvatljiva ciljna grupa u okviru ovog poziva mladi uzrasta od 15 do 29 godina. Učešće nastavnika, omladinskih radnika, umjetnika, donosioca odluka i drugih osoba starijih od 29 godina takođe je moguće u planiranim aktivnostima, ali samo ukoliko je svrha te aktivnosti direktno usklađena sa ciljevima i zadacima ovog Poziva za podnošenje projektnih prijedloga.

Za projekte koji se prijavljuju u skladu sa ciljevima ovog Poziva, donosioci odluka, omladinski radnici i drugi relevantni akteri stariji od 29 godina takođe mogu biti korisnici projekta, ukoliko njihovo učešće doprinosi jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva (OCD) za obezbjeđivanje smislenog i dugoročnog učešća i mogućnosti razmjene za mlade, kao i drugih relevantnih dugoročnih mogućnosti u okviru Projekta.

Obrazac za prijavu treba da sadrži tačan broj ciljnih učesnika/ca u projektu, razvrstan po polu, ukoliko je to moguće. Takođe, treba opisati kako akteri planiraju uključivanje mladih iz najisključenijih grupa, kao što su: NEET (mladi koji nisu zaposleni, niti su uključeni u obrazovanje ili obuke), mladi sa invaliditetom, marginalizovane grupe na osnovu rase, etničke pripadnosti, vjerskog identiteta, roda ili seksualne orijentacije, kao i mladi sa manje mogućnosti (mladi iz ruralnih/udaljenih područja, mladi iz nepovoljnih obrazovnih i/ili ekonomskih sredina), mladi bez roditeljskog staranja, te mladi izloženi sukobima, nasilju i/ili vršnjačkom nasilju. Značajno uključivanje najisključenijih i najranjivijih grupa mladih, posebno kroz podršku njihovoj socijalnoj inkluziji i učešću u donošenju odluka, smatraće se prednošću, naročito ako su uključeni

mladi koji nisu imali nikakvu priliku da putuju i/ili učestvuju u sličnim projektima. Aktivno učešće mladih je dobrodošlo u svim fazama projekta, uključujući osmišljavanje i upravljanje projektom.

Nepodobne aktivnosti: sljedeće vrste aktivnosti nisu podobne za ovu finansijsku podršku:

- isključivo infrastrukturna rekonstrukcija i/ili kupovina opreme;
- aktivnosti koje se odnose samo ili pretežno na pojedinačna sponzorstva za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama, kongresima;
- aktivnosti koje se odnose samo ili uglavnom na pojedinačne stipendije za studije, obuke ili kurseve;
- projekti sastavljeni u potpunosti ili uglavnom od pripremnih radova ili studija;
- projekti koji podržavaju političke stranke, ilegalne aktivnosti i/ili vjerske aktivnosti;
- aktivnosti koje spadaju u redovne funkcije državnih organa, institucija ili lokalnih uprava;
- projekti povezani sa duvanskom industrijom (CAEN 16), proizvodnjom alkoholnih pića (CAEN 1591), oružjem i municijom (CAEN 296);
- kapitalna ulaganja, finansiranje deficita i kapitalna ulaganja;
- aktivnosti koje dokazano promovišu dezinformacije;
- osnovno finansiranje aplikanta – takozvani “hladni pogon” – operativno-administrativni grant;
- finansijske subvencije drugim organizacijama;
- kupovina zemljišta, zgrada i kancelarijskog prostora;
- retroaktivno finansiranje već implementiranih ili završenih projekata;
- aktivnosti koje se dešavaju van Crne Gore;
- humanitarne aktivnosti.

Finansijska podrška trećim stranama: kod ovog Poziva nije dozvoljeno pružanje finansijske podrške ili podgrantova trećim entitetima.

Procedura nabavke: Ako projekat zahtijeva ugovaranje dobavljačkih usluga, servisa ili radova čija vrijednost iznosi **2500 € ili više**, obavezna je otvorena tender procedura. Ugovor se dodjeljuje ponuđaču najekonomičnije ponude, opciji koja nudi najveću vrijednost za dati iznos novca, uz poštovanje principa transparentnosti i jednakog tretmana potencijalnih ugovarivača, što osigurava izbjegavanje konflikta interesa.

Monitoring i evaluacija: monitoring i evaluaciju odobrenih projekata vodiće Ugovorno tijelo za dodjelu podgrantova.

Redovno izvještavanje je obavezno i ključni je dio monitoringa i evaluacije projekta. Nosilac projekta dostavlja kompletnu dokumentaciju o implementaciji aktivnosti nevladinoj organizaciji Prima. NVO Prima će takođe procijeniti praćenje, planove održivosti i diseminaciju rezultata projekta. Korisnik granta je dužan da dokumentuje sve aktivnosti vezane za vidljivost (npr. novinski članci, TV gostovanja, kampanje itd.) i da NVO Prima dostavi informacije o svim sprovedenim aktivnostima vidljivosti tokom implementacije projekta, uključujući sve komunikacione proizvode nastale u okviru projekta: flajere, postere, publikacije, fotografije, svjedočanstva itd., u okviru narativnog izvještaja o realizaciji projekta. Korisnik granta može biti pozvan i da učestvuje u istraživačkim projektima koje NVO Prima sprovodi sa svojim partnerima. Nakon odabira, korisnici granta moraju koristiti evaluacione obrasce (za učesnike/ce i organizatore/ke) za svoje aktivnosti (ukoliko je primjenljivo). Učešće u aktivnostima organizovanim u okviru projekta mora biti evidentirano kroz liste učešća i osoblja, kao i fotografije odgovarajuće rezolucije. Liste učešća moraju sadržati sljedeće podatke: ime i prezime učesnika/ca, organizaciju/instituciju (ako je

primjenljivo), adresu/broj pošte, e-mail adresu i potpis (ako je u pitanju fizički sastanak), uključujući datum, naziv i mjesto održavanja aktivnosti.

Vidljivost: Odabrani podnosioci prijava moraju preduzeti sve potrebne korake kako bi jasno istakli da Evropska unija finansira akciju kroz Projekat. Prijedlozi koji su u cjelini ili djelimično finansirani od strane Evropske unije moraju sadržati informacije i komunikacione aktivnosti osmišljene s ciljem podizanja svijesti određene ili šire javnosti o razlozima sprovođenja projektnih aktivnosti i podršci EU u lokalnoj zajednici ili regionu, kao i o rezultatima i uticaju te podrške. Nacrti materijala treba da se dostave putem e-maila osoblju NVO Prima prije objavljivanja, radi komentara ili sugestija.

Podnosioci prijava moraju postupati u skladu sa ciljevima i prioritetima te obezbijediti vidljivost finansiranja EU na osnovu Priručnika za komunikaciju i vidljivost, koji će biti dostavljen odabranim organizacijama zajedno sa ugovorom i drugim relevantnim materijalima. Donator koji obezbjeđuje kofinansiranje može takođe biti predstavljen, u skladu sa pravilima navedenim u Priručniku za komunikaciju i vidljivost.

Podobnost troškova:

Grant može pokriti samo **”prihvatljive troškove”**. Kategorije prihvatljivih i nepodobnih troškova su jasno definisane u nastavku. Predloženi budžet se smatra i procjenom troškova i maksimalnim iznosom prihvatljivih troškova. Refundacija se vrši na osnovu odobrenog budžeta u kojem su unaprijed definisane jedinice troškova i njihova cijena.

U **Prilogu B** – obrascu za budžet projektnog prijedloga, u drugoj koloni „Objašnjenje procijenjenih troškova“ za svaku stavku ili poglavlje, podnosilac prijave mora:

- opisati informacije i metode korišćene za određivanje iznosa po jedinicama, lump sum-ova ili flat-rate tarifa;
- jasno objasniti formule za obračun krajnjeg iznosa prihvatljivih troškova.

Pri sklapanju ugovora, Ugovorno tijelo procjenjuje da li prihvata predložene stope i iznose na osnovu privremenog budžeta koje je podnosilac priložio, na osnovu stvarnih podataka o ranijim grantovima podnosioca ili sličnih projekata.

Preporuke za dodjelu podgranta uvijek su uslovljene time da provjere koje prethode potpisivanju ugovora ne otkriju probleme koji zahtijevaju izmjene budžeta (kao što su aritmetičke greške, netačnosti, nerealni troškovi i neprihvatljivi troškovi). Ove provjere mogu dovesti do zahtjeva za pojašnjenjima i mogu navesti Ugovorno tijelo nadležno za dodjelu podgranta da uvede izmjene ili smanjenja kako bi se otklonile takve greške ili netačnosti. Nije moguće povećati iznos podgranta niti procenat finansiranja od strane Ugovornog tijela nadležnog za dodjelu podgranta kao rezultat ovih korekcija.

Zbog toga je u interesu podnosioca prijave da dostavi **realan i troškovno efikasan budžet**.

Prihvatljivi troškovi su oni koji ispunjavaju sve sljedeće kriterijume:

- nastaju i plaćaju se tokom implementacije
- Troškovi koji se odnose na usluge i radove moraju biti vezani za aktivnosti sprovedene tokom perioda implementacije. Troškovi koji se odnose na isporuku opreme moraju biti vezani za isporuku i instalaciju stavki tokom perioda

implementacije. Potpisivanje ugovora, izdavanje narudžbenice ili preuzimanje bilo kakve finansijske obaveze tokom perioda implementacije za buduću isporuku usluga, radova ili opreme nakon isteka perioda implementacije ne ispunjava ovaj uslov.

- Nastali troškovi treba da budu plaćeni prije datuma zatvaranja projekta.
- Navedeni su u procijenjenom ukupnom budžetu Projekta;
- Neophodni su za sprovođenje Projekta;
- Mogu se jasno identifikovati i provjeriti, posebno kroz evidentiranje u računovodstvenim evidencijama Korisnika i određivanje u skladu sa računovodstvenim standardima i uobičajenom praksom obračuna troškova primjenljivom na Korisnika;
- Usklađeni su sa zahtjevima važećih poreskih i socijalnih propisa;
- Razumni su, opravdani i u skladu sa principima dobrog finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti;
- Na troškove ljudskih resursa (plate angažovanog osoblja) i kancelarijske troškove (zakup, komunalije, kancelarijski materijal itd.) ne može se opredijeliti više od 30% ukupnih prihvatljivih troškova.

Doprinosi u naturi (contributions in kind) — odnosno dobra ili usluge koje pruža treća strana besplatno — **nisu prihvatljivi troškovi** i ne mogu se tretirati kao kofinansiranje.

Kofinansiranje: U okviru ovog Poziva, podgrant model pokriva **90 % ukupnog budžeta projekta** (u okviru dozvoljenih limita). Odabrane organizacije su obavezne da **ostalih 10 % troškova osiguraju iz izvora van budžeta EU ili Evropskog fonda za razvoj.**

Neprihvatljivi troškovi uključuju (ali nisu ograničeni na):

- carine i uvozne dažbine;
- kupovinu, najam ili zakup zemljišta i zgrada (osim ako je najam potreban isključivo za implementaciju projekta, uz dokaz podnosioca prijave);
- kazne, penale i sudske troškove;
- korišćenu opremu;
- bankarske provizije (osim osnovne za održavanja računa), troškovi garancija i slično;
- troškovi konverzije valute, provizije i gubici usljed kursnih razlika;
- doprinose u novcu;
- bilo koje troškove ulaganja;
- amortizaciju;
- dugove i troškove servisiranja duga;
- rezerve za gubitke ili buduće obaveze;
- troškove koji su pokriveni drugim EU ili nacionalnim grantovima;
- kreditiranje drugih pravnih lica;
- članarine u mrežama, organizacijama i sl.;
- poreze koji se mogu povratiti, ili nisu jasnije identifikovani u prijedlogu;
- PDV na fakture u iznosu od 50 € ili više;
- bonuse u troškovima osoblja;
- plate ili honorare zaposlenih u nacionalnim i lokalnim javnim (državnim) preduzećima, institucijama i organima.

(Napomena: Porez na lični dohodak zaposlenih je prihvatljiv trošak u okviru ovog Poziva.)

2.4. Kako se prijaviti i koje procedure pratiti

Paket za prijavu projektnog prijedloga mora biti dostavljen **u skladu sa Smjernicama iz ovog Poziva za prijedloge**. Prijave se moraju predati tačno onako kako je predviđeno u obrascu za prijavu, koji je dat kao **Prilog A** ovom dokumentu.

Podnosioci prijava moraju pripremiti i poslati prijavu na **crnogorskom ili engleskom jeziku**, koristeći font **Times New Roman** veličine **12**. Prilozi **C i D** moraju se popuniti **isključivo na engleskom jeziku**. Ukoliko je prijava preporučena za dodjelu podgranta popunjena na crnogorskom jeziku, od podnosioca će biti traženo da prije potpisivanja ugovora dostavi i verziju na engleskom.

Podnosioci treba striktno da se pridržavaju formata prijavnog obrasca: paragrafe i date stranice treba popunjavati redom, poštujući maksimalnu dozvoljenu dužinu svake sekcije kako je naznačeno u šablonu. Prijave koje ne ispune navedene zahtjeve mogu biti odbijene.

Bilo koja greška ili ozbiljna neusklađenost sa informacijama navedenim u uputstvima prijavnog obrasca (npr. ako su iznosi u budžetskim tabelama neusklađeni) može automatski dovesti do odbacivanja prijave.

Pojašnjenja će se tražiti samo ako dostavljena informacija nije jasna i time ometa objektivnu procjenu Ugovornog tijela za dodjelu granta.

Rukom pisane prijave nisu prihvatljive.

Projekat mora biti pripremljen prema smjernicama za podnošenje prijava i objavljenim obrascima (obrazac prijave, obrazac za budžet, LEF, FIF). Zbog toga je od izuzetne važnosti da dokumenti sadrže SVU relevantnu dokumentaciju vezanu za operaciju.

Prateća dokumentacija:

Prijava mora biti dostavljena sa sljedećim skeniranim dokumentima u PDF formatu:

1. Potvrda o registraciji izdata od nadležnog javnog organa (ne starija od 6 mjeseci);
2. Statut i Osnivački akt NVO;
3. Finansijski izvještaji za 2024. godinu potpisani od strane revizora (ako je dostupan), ili Bilans stanja i Bilans uspjeha za 2024.
4. Izjava banke u kojoj NVO ima tekući račun, izdata u septembru 2025. kojom se potvrđuje da račun nije blokiran;
5. Biografije osoblja i eksperata/kinja angažovanih na implementaciji projekta.

Gdje i kako poslati prijavu:

- Prijave se šalju isključivo putem e-maila na adresu: **nvoprimal@gmail.com**
- Prijave poslate na bilo koji drugi način (npr. faksom, poštom, lično) neće biti prihvaćene.

Nepotpune prijave će biti odbijene.

Rok za podnošenje prijava je 30. septembar 2025. godine u 16:00 časova (CEST).

Svaka prijava dostavljena nakon isteka roka biće automatski odbijena.

Dodatne informacije o prijavljivanju

INFO SESIJA:

NVO Prima planira info sesiju 15. septembra 2025. godine u 13:00 časova (CEST) na sljedećem linku: <https://meet.google.com/wyn-yzcp-usm>

Pored info sesije, pitanja u vezi sa procesom prijave mogu se slati putem e-maila najkasnije 15 dana prije roka za podnošenje prijava, na sljedeću adresu: **nvoprimal@gmail.com**, uz jasno navođenje reference Poziva za podnošenje prijedloga.

NVO Prima, kao Ugovorno tijelo, nema obavezu da daje pojašnjenja na pitanja primljena nakon ovog roka. Odgovori će biti dati najkasnije 8 dana prije isteka roka za podnošenje prijava. Radi osiguranja jednakog tretmana svih podnosilaca prijava, NVO Prima ne može unaprijed davati mišljenje o prihvatljivosti podnosioca, operacija ili konkretnih aktivnosti.

Pitanja koja mogu biti od značaja i za druge podnosiocce, zajedno sa odgovorima, biće objavljena na veb stranici Prime: www.nvoprimal.org. Zbog toga se preporučuje redovno provjeravanje navedene stranice kako biste bili informisani o objavljenim pitanjima i odgovorima.

2.5. Evaluacija i selekcija prijava

Prijave će pregledati i ocijeniti Projekti koordinacioni tim i Komisija za evaluaciju podgrantova. Procedura izbora korisnika finansijske podrške trećim stranama mora biti u skladu sa načelima transparentnosti, jednakog tretmana i fer konkurencije, uz odgovarajuće mjere koje sprečavaju situacije koje bi mogle dovesti do sukoba interesa. Svi prijedlozi koje su predali podnosioci prijava biće ocijenjeni prema sljedećim koracima i kriterijumima:

KORAK 1: OTVARANJE I ADMINISTRATIVNA PROVJERA

- Poštovanje **roka** za predaju prijave. Prijave koje stignu nakon isteka roka biće automatski odbijene.
- Provjera da li je Obrazac za prijavu u skladu sa svim kriterijumima podobnosti. Ako nedostaje makar jedna tražena informacija ili je neki detalj netačan, prijava se može odbiti upravo na toj osnovi, bez dalje evaluacije.

Da bi prijava bila podobna za dalju procjenu (intenzivna evaluacija na osnovu bodova s definisanim težinama), na svako sljedeće pitanje mora biti odgovoreno sa “DA”.

Administrativni kriterijum:	DA	NE	Komentar
1. Prijedlog je dostavljen u roku.			
2. Korišćeni su obrasci prijave objavljeni u smjernicama za ovaj poziv za dostavljanje prijedloga.			
3. Prijedlog je kucan (ne ručno napisan).			
4. Prijedlog je na crnogorskom ili engleskom			

jeziku.			
5. Prilog C i Prilog D su na engleskom jeziku.			
Kriterijum podobnosti:	DA	NE	Komentar
1. Podobnost podnosioca prijave: 1. Skenirana potvrda o registraciji (u PDF formatu) izdata od relevantnog javnog organa, ne starija od 6 mjeseci. 2. Skeniran statut i akt o osnivanju nevladine organizacije (u PDF formatu). 3. Skenirana kopija finansijskih izvještaja za prethodnu godinu (2024), potpisanih od strane revizora (ako je dostupan), ili Bilans stanja i Bilans uspjeha za posljednju finansijsku godinu (2024.), potpisani i pečatirani (PDF format) 4. Skenirana izjava banke u kojoj NVO ima tekući račun, izdata u septembru 2025. kojom se potvrđuje da račun nije blokirani. (PDF format) 5. Biografije osoblja i eksperata angažovanih na realizaciji projekta. (PDF format)			
2. Opseg budžeta projekta: Ukupni budžet projekta je u okviru traženih granica (maksimalno 5000 EUR sa uključenim kofinansiranjem od strane podnosioca prijave za LOT 2 i maksimalno 8000 EUR sa uključenim kofinansiranjem od strane podnosioca prijave za LOT 1).			
3. Trajanje projekta je u rasponu od 6 do 12 mjeseci.			
4. Podnosilac prijave je podnio samo jednu prijavu.			

Nakon evaluacije podobnosti, NVO Prima će svim podnosiocima prijava poslati obavještenje u kojem će naznačiti da li je njihova prijava dostavljena na vrijeme, da li je evaluacija podobnosti izvršena i rezultate te evaluacije. Komisija za evaluaciju podgrantova će zatim nastaviti sa podnosiocima prijava čiji su prijedlozi prošli administrativnu provjeru.

KORAK 2: EVALUACIJA PRIJAVA

Kvalitet prijava, uključujući predloženi budžet i kapacitet podnosioca prijave, biće evaluirani korišćenjem intenzivnih kriterijuma evaluacije u niže navedenoj evaluacionoj matrici. Postoje dva tipa kriterijuma evaluacije: selekcion i kriterijumi za dodjelu.

Selekcion kriterijumi pomažu u evaluaciji operativnog i finansijskog kapaciteta podnosilaca prijava i osiguravaju da:

- Imaju stabilne i dovoljne izvore finansiranja za održavanje svojih aktivnosti tokom perioda u kojem će se akcija sprovesti;
- Posjeduju osnovni menadžerski kapacitet, profesionalnu kompetenciju i kvalifikacije potrebne za uspješno završavanje predloženih aktivnosti.

Kriterijumi za dodjelu pomažu u evaluaciji kvaliteta prijave u odnosu na ciljeve i prioritete, kao i u dodjeli grantova projektima koji maksimalno povećavaju ukupnu efikasnost ovog poziva za prijedloge projekata. Oni pomažu da se odaberu prijave za koje Ugovorno tijelo može biti sigurno da su usklađene sa njegovim ciljevima i prioritetima. Obuhvataju relevantnost projektne prijave, njenu usklađenost sa ciljevima poziva, kvalitet, očekivani uticaj, održivost, ekonomičnost, itd.

Ocjenjivanje:

Evaluaciona matrica je podijeljena u sekcije i podsekcije. Svaka podsekcija će dobiti ocjenu između 1 i 5, kao što slijedi: 1 = veoma loše, 2 = loše, 3 = osrednje/prihvatljivo, 4 = dobro, 5 = vrlo dobro.

SEKCIJA	NAJVIŠE BODOVA
1. Relevantnost	20
1.1. Koliko je prijedlog relevantan za ciljeve i karakteristike ovog Poziva za dostavljanje prijedloga?	
1.2. Koliko je prijedlog relevantan za potrebe, probleme i ograničenja ciljnog područja i uključenih aktera (ciljnih grupa i korisnika/ca)? Jesu li njihove potrebe jasno definisane i da li prijedlog na odgovarajući način rješava te potrebe?	
2. Ciljne grupe	10
2.1 Koja specifična ciljna grupa ili grupe mladih ljudi su planirane za uključivanje u projekat i na koji način će mladi iz marginalizovanih grupa biti obuhvaćeni?	
2.2. Broj mladih ljudi koji će biti informisani, uključeni u aktivnosti (online i offline) i njihova regionalna raspodjela?	
3 Efikasnost i izvodljivost akcije	30
3.1. Da li su predložene aktivnosti odgovarajuće, praktične i u skladu sa ciljevima i očekivanim rezultatima? Da li aktivnosti zadovoljavaju potrebe ciljnih grupa? Da li je akcioni plan jasan i izvodljiv, a vremenski okvir realan?	
3.2. Da li projekat promoviše društvenu inkluziju i političko, ekonomsko i/ili društveno učešće mladih, posebno iz marginalizovanih grupa? Da li su planirane aktivnosti usmjerene na učešće djevojaka i mladih žena?	
3.3. Da li prijedlog uključuje efikasan i djelotvoran sistem praćenja i evaluacije za mjerenje uključenosti ciljnih grupa i rezultata sprovedenih aktivnosti? Jesu li objašnjenja mogućih rizika i predviđene strategije za njihovo ublažavanje realistična?	
4. Održivost i partnerstvo	10
4.1. Da li je uključena saradnja sa relevantnim akterima kako bi se maksimalno uvećali efekti projekta? Jesu li iskorišćeni resursi zajednice (partnerstva, saradnje, postojeći programi, platforme i slično)? Da li će postojati lokalno „vlasništvo“ nad rezultatima projekta - da li će lokalna zajednica preuzeti odgovornost i upravljanje rezultatima projekta?	
4.2. Da li su predložene aktivnosti za održivost projekta realistične i koherentne, to jest međusobno usklađene i povezane?	
5. Vidljivost i komunikacija	10
5.1. Da li su planirane aktivnosti vezane za vidljivost i komunikaciju efikasne (inovativne, kreativne, odgovarajuće i privlačne ciljnoj grupi)?	
6. Budžet i isplativost akcije	20

6.1. Da li su aktivnosti pravilno prikazane u budžetu?	
6.2. Da li je odnos između procijenjenih troškova i očekivanih rezultata zadovoljavajući?	
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA	100

SELEKCIJA

KORAK 3: FINALNA EVALUACIJA I ODLUKA

Nakon evaluacije prema kriterijumima iz sekcija 2.1, 2.2 i 2.3.1 o podobnosti, biće sastavljena tabela sa rangiranim prijavama prema broju osvojenih bodova, unutar raspoloživih finansijskih sredstava. Najbolje rangirane prijave će biti izabrane.

VAŽNA NAPOMENA: Ako prijava ne osvoji najmanje 60 bodova ukupno u sekcijama 1 do 5 evaluacione matrice, automatski će biti diskvalifikovana, a njen budžet (sekcija 6) neće biti razmatran.

KORAK 4: OBAVJEŠTENJE O ODLUCI UGOVORNOG TIJELA

Podnosioci prijava će biti obaviješteni u pisanoj formi o odluci Ugovornog tijela u vezi sa njihovom prijavom. Ova informacija biće poslata putem e-maila. Ukoliko izabrani podnosilac u trenutku obavještenja više nije u mogućnosti da potpiše ugovor za implementaciju projekta, biće zamijenjen sljedećom najbolje rangiranom prijavom sa rezervne liste koja spada u raspoloživi finansijski okvir.

Podnosilac prijave koji smatra da je oštećen greškom ili nepravilnošću tokom procesa dodjele može podnijeti žalbu u roku od 5 (pet) radnih dana od dana kada je primio e-mail o odbijanju. Komisija za evaluaciju podgrantova razmotriće žalbe. Na žalbe će biti odgovoreno u roku od 5 (pet) radnih dana od prijema žalbe.

KORAK 5: FAZA UGOVARANJA

Proces ugovaranja će obuhvatiti sljedeće korake:

1. Pregovaranje

Prije potpisivanja ugovora, Ugovorno tijelo zadržava pravo da pregovara sa podnosiocem prijave kako bi osiguralo:

- ekonomičnost akcije;
- fer ravnotežu između operativnih i neoperativnih troškova;
- da budžet odražava stvarne tržišne troškove;
- da budžet odražava troškove u skladu sa predloženim aktivnostima.

Pregovaranje ne bi trebalo da mijenja suštinski dio predložene akcije, već da bude u skladu sa administrativnim/finansijskim/HR/programskim pravilima EU i Ugovornog tijela.

2. Ukoliko je prijava bila podnijeta na crnogorskom jeziku, finalna verzija prijavnog paketa, uspostavljena nakon pregovaranja, treba biti dostavljena na engleskom jeziku Ugovornom tijelu.
3. Nakon finalizacije gore navedenih tačaka, biće potpisan ugovor o podgrantiranju između relevantnog podnosioca i Ugovornog tijela NVO Prima.

2. PLANIRANI VREMENSKI OKVIR FAZA PROCESA

FAZA PROCESA	DATUM	VRIJEME
Zvanično javno objavljivanje poziva za dostavljanje prijedloga projekata	1. septembar 2025.	12:00 (podne)
Online info sesija	15. septembar 2025.	13:00
Rok za traženje pojašnjenja od strane Ugovornog tijela	15. septembar 2025.	10:00
Posljednji datum za davanje pojašnjenja od strane Ugovornog tijela	22. septembar 2025.	16:00
Rok za podnošenje prijave	30. septembar 2025.	16:00
Obavještenje podnosiocima o otvaranju prijave i administrativnoj provjeri	7. oktobar 2025.	
Obavještenje podnosiocima prijave o ocjeni kompletne prijave i izboru	27. oktobar 2025.	
Obavještenje o dodjeli podgranta	31. oktobar 2025.	
Potpisivanje ugovora	od 1. novembra 2025.	

4. LISTA PRILOGA – ANEKSA

Dokumenta koje treba popuniti za prijavu uključuju:

1. **Prilog A: Obrazac za prijavu prijedloga projekta sa Izjavom podnosioca prijave**
Ovaj obrazac je dostupan u Word formatu i može se preuzeti sa zvanične stranice NVO Prima: www.nvoprime.org
2. **Prilog B: Obrazac za prijedlog budžeta**
Ovaj obrazac je dostupan u Excel formatu i može se preuzeti sa iste stranice.
3. **Prilog C/Annex C: Obrazac za finansijsku identifikaciju (FIF)**
Ovaj obrazac je dostupan u PDF formatu i može se preuzeti sa iste stranice.
4. **Prilog D/Annex D: Obrazac za pravno lice (LEF)**
Ovaj obrazac je dostupan u PDF formatu i može se preuzeti sa iste stranice.

Za dodatne informacije i pristup obrazcima, posjetite zvaničnu stranicu NVO Prima
www.nvoprima.org